

MINDRE MEDDELELSER

Lille Tårnfalk (*Falco naumanni* Fleischer) på Bornholm.

I midten af oktober 1956 fangedes i en hønsegård ved »Almegård«, Vang pr. Hasle, et levende eksemplar af Lille Tårnfalk. Fuglen var en ♂ i næsten udfarvet dragt og havde øjensynlig taget skade af et sammenstød med nogle telefonledninger. Den kom sig ikke igen og døde 19. oktober, hvorefter den sendtes til udstopning. Fjerdragten var da noget medtaget og slidt, og det er et åbent spørgsmål, hvorvidt eksemplaret tidligere har opholdt sig i fangenskab eller er kommet hele vejen sydfra ved egen drift. Lille Tårnfalk er tidligere kendt i 2 danske eksemplarer (D.O.F.T. **39**, 1945, p. 229). C.M. POULSEN

Fuglen, som indsendtes til bestemmelse til Zoologisk Museum, havde noget unormal fældning, og næbets og tærnes tilstand tydede også på, at det var en fangenskabsfugl. Red.

Massedødsfald blandt Kirkeugler (*Athene noctua* (Scop.)).

Den lave temperatur i februar 1956 i forbindelse med et ikke ubetydeligt snefald har utvivlsomt været skæbnesvanger for de danske Kirkeugler. Mange sultne og forkomne individer blev forskellige steder samlet ind og fik god forplejning, men et stort antal er fundet døde. I nævnte måned indleveredes i en enkelt forretning 171 eksemplarer til udstopning (mod normalt 3–4 stk.). Af disse havde kun en lidt en voldelig død – efter finderens oplysning klemt ihjel i en garagedør – medens resten viste forskellige stadier af afmagrethed. Vægten var i flere tilfælde kun 70 g. Flere kolleger har meddelt mig om lignende tal af selvdøde kirkeugler til udstopning. De fleste af fundene stammede fra Fyn, men også en del fra vidt spredte lokaliteter i Jylland. Nogle få var fra Langeland.

I lighed med fund af døde Slørugler (*Tyto alba guttata*) i tidligere kuldeperioder kunne den indirekte dødsårsag hos Kirkeuglerne tænkes at være angreb af coccidier i fordøjelsesorganerne, og jeg indsendte derfor et antal tilfældigt valgte eksemplarer til undersøgelse på Statens veterinære serumlaboratorium, hvor professor M. CHRISTIANSEN med stor beredvillighed foretog undersøgelsen, og 1. marts meddelte følgende om resultatet: »– de tilsendte 7 kroppe af Kirkeugle fremkom i udmærket frisk tilstand. De 6 af ugerne var mere eller mindre afmagrede. Kråsen var hos alle disse absolut tom, og i tarmkanalen var der kun ganske ringe mængde indhold af smørelsesagtig konsistens og sortagtig til mørkebrun farve. Den syvende ugle var i ret normal foderstand. I dens kråse var der en del, ret tørt indhold bestående hovedsagelig af sammenfiltrede hår af mus, iblandet knoglerester; men i øvrigt var der kun ringe indhold i fordøjelseskanalen. Der kunne ikke påvises andre sygelige forandringer hos ugerne og hverken syg-

45 vinterdøde Kirkeugler (*Athene noctua*) fra forskellige lokaliteter i Jylland og på Fyn marts 1956. C.M.P. FOT.

domsfremkaldende mikrober eller dyriske parasitter (heller ikke coccidier).

Der er ikke tvivl om, at ugerne er døde af afkræftelse som følge af mangelfuld ernæring. Muligvis er det i første omgang den hårde frost, som har slået dem ud, så de ikke har været i stand til at skaffe sig den fornødne føde.« sign. M. CHRISTIANSEN

I Flora & Fauna 1938 p. 64, 1940 p. 123, 1942 p. 82 og 84 og i D.O.F.T. 35, 1941 p. 66, er omtalt tidligere sne- og kuldeperioder, hvor Kirkeuglernes antal er reduceret så stærkt, at arten de nærmest følgende år forgæves blev eftersøgt på kendte lokaliteter, hvor den ellers betegnes som almindelig.

Af de 171 stk., som jeg har haft lejlighed til at undersøge, var næsten to trediedele gamle fugle, hvilket kunne tyde på, at alderen næppe spiller nogen rolle med hensyn til modstandsdygtighed i hårde vintre.

C. M. POULSEN

Kærnebidere (*Coccothraustes coccothraustes* (L.)) døde af sult.

I februar 1956 har jeg fra forskellige steder i landet set 21 ihjelsultede kærnebidere. Alle eksemplarerne var typiske ungfugle med lyst næb og sparsomme farver. Det ville være interessant at få opklaret, om det skyldes et tilfælde, eller der har været fremmede ungfugle iblandt, og om de gamle bedre kan klare sig. C. M. POULSEN

Ung Aftenfalk (*Falco vespertinus* L.) skudt ved Sdr. Omme 25. okt. 1953.

Aftenfalk (*Falco vespertinus* L.) ved Sdr. Omme.

En efter fjerdragten at dømme ca. 1 $\frac{1}{2}$ år gammel Aftenfalk (*Falco vespertinus*) blev 25. oktober 1953 skudt i Skovsende ved Sdr. Omme af landbrugsmedhjælper GUNNAR MADSEN. Fuglen var ret usædvanlig farvet med blå ryg som Dværgfalk, gullig underside og røde ben, men ikke røde bukser. HJ. ØSTERGAARD CHRISTENSEN

Aftenfalken har været totalfredet siden 1931. (Red.)

Træk af Sortand (*Melanitta nigra* (L.)) ved Bøtø.

I dagene 3.–12. august 1956 (begge dage inkl.) havde jeg lejlighed til at følge trækket langs stranden ved Bøtø. Her skal dog kun nævnes trækket af Sortand (*Melanitta nigra*). Det overvejende flertal af

Sortænder blev set omkring kl. 19. Således blev der den 10. august iagttaget ca. 5100 sydgående og ca. 1500 nordgående i tiden mellem kl. 18,55 og 19,15. Som regel trak sortænderne i flokke på 1–200 stkr., der, når de bredte sig ud på en lang række, var ret lette at tælle. Sortænder på havet blev trods gentagne eftersyn aldrig iagttaget.

Nedenstående tabel viser iagttagne sortænder i relation til tidspunktet kl. 18,45:

	Antal obs. timer	Træk mod syd	Træk mod nord
Før kl. 18,45	$19\frac{3}{4}$	ca. 900	ca. 450
Efter kl. 18,45	$5\frac{1}{2}$	ca. 8000	ca. 1900

N. O. PREUSS

Lille Skallesluger (*Mergus albellus* (L.)) i Langesø Sø.

Om eftermiddagen den 29. november 1955 iagttog jeg 5 Lille Skallesluger (*Mergus albellus*) (3 ♂ og 2 ♀) i Langesø sø. Fuglene opholdt sig i søen en halv times tid. I øvrigt er det første gang, jeg har iagttaget denne art i søen.

JØRGEN STUBGAARD

Vandstærens (*Cinclus cinclus* (L.)) forekomst ved Langesø.

Ved Stavisåen, hvor denne løber igennem Langesøskovene, er Vandstæren (*Cinclus cinclus*) hvert år en konstant vintergæst. Dens yndlingsopholdssted er dog en 2 m bred bæk, der leder vandet fra Langesø sø ud i Stavisåen. Ved søen går vandet igennem en lille sluse (ålekiste), hvilket giver bækken et ret rivende løb. I øvrigt har jeg iagttaget Vandstæren en enkelt gang i en bæk, som løber ud i søen på nordvestsiden af denne. Jeg har iagttaget den fra midten af oktober (tidligste iagttagelse den 18. oktober) til hen i marts (seneste iagttagelse den 24. marts). Den 11. maj 1939 blev Vandstæren iagttaget ved selve søen ved udløbet af en lille vandrende af apoteker A. HOLM, Odense (D.O.F.T. **33**, 1939, p. 211). Vandstæren ses oftest enkeltvis; men to sammen er dog ikke ualmindeligt. Den 31. januar og 24. marts 1955 iagttog jeg tre sammen. I samme periode så en anden ornitolog, installatør H. KROG, Morud, ikke mindre end 5 Vandstære samtidig. Den 2. februar 1955 hørte jeg Vandstæren synge.

JØRGEN STUBGAARD

Hærfugl (*Upupa epops* L.) set i Nordsjælland.

Den 5. maj 1956 iagttog jeg en Hærfugl (*Upupa epops*) ved strandengene omkring Nivåens udløb. Jeg iagttog den på ca. 100 m's afstand, hvor den fouragerede i nogle kokasser. Den var let kendelig på sin top, og i det hele taget sit urolige væsen. Da jeg prøvede at nærme mig den, fløj den op. Den sorthvide tegning på vingerne var, sammen med det lange næb, meget tydelig at se. GUNNAR PEDERSEN